

внутрішнього середовища, які можна оцінити за інформацією із бухгалтерської звітності щодо використання основних ресурсозабезпечуючих складових економічної безпеки підприємства.

Потоки необхідних даних, отриманих із зовнішнього середовища, для аналізу та оцінки можливих небезпек та загроз у кожному визначеному сегменті проходять етапи збору, опрацювання та використання у центральному системному блоці оброблення інформаційних ресурсів, які використовуються для прийняття управлінських рішень у контексті забезпечення економічної безпеки. З огляду на це, до них висувуються певні вимоги, зокрема: інформація повинна бути достовірною, повною і своєчасною, корисною і зручною, доступною для сприйняття й подальшого її використання. Необхідність збору, накопичення та зберігання економічної інформації обумовлено певними обставинами, до яких належать: багаторазовість та тривалість її застосування, розрив у часі між певними операціями обробки інформації в процесі проведення аналізу та управління безпекою підприємства.

Загалом, слід відмітити, що хаотичність інформаційних потоків, недосконалість каналів їх розподілу, методів і техніки збору, зберігання та обробки приводять до певних втрат якості та своєчасності інформації й виникнення загроз для підприємства. З огляду на це, слід звернути увагу на систематизацію та підготовку джерел інформації для аналізу, які можна розділити на два етапи: перевірка їх змісту й обробка та вивчення достовірності отриманих матеріалів.

Використовуючи зазначені потоки зовнішньої та внутрішньої інформації можна не лише вчасно виявити небезпеки та загрози для підприємства та сигнальні проблемні місця, а й вчасно відреагувати на них і знайти оптимальні шляхи їх розв'язання.

Перелік посилань:

1. Малюта Л. Я. *Економічна та майнова безпека підприємства та підприємництва. Антирейдерство* : монографія / [Б. М. Андрушків, Л. Я. Малюта, В. А. Паляниця та ін.]. – Тернопіль : Тернограф, 2008. – 424 с.
2. Малюта Л. Я. *Особливості формування інтегрованої моделі активізації інноваційної діяльності промислових підприємств в умовах реформування* : монографія / Л. Я. Малюта. – Тернопіль, 2011. – 250с. – Деп. у ДНТБ України 26.07.11, №44-Ук.2011.
3. Малюта Л. Я. *Адаптивна структурно-компонентна модель забезпечення економічної безпеки підприємства* / Б. Андрушків, Л. Малюта, О. Погайдак // *Економічний аналіз* : зб. наук. праць. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр ТНЕУ «Економічна думка». – 2016. – Т. 25. – № 2. – С. 42-50.

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ПОСТ-МИТНОГО КОНТРОЛЮ В КОНТЕКСТІ АДАПТАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОГО МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО

І.В. Несторішен, к.е.н., доцент

В.А. Туржанський, к.е.н., доцент

НДЦ митної справи НДІ фіскальної політики

Університету державної фіскальної служби України, м. Хмельницький

Однією з вагомих причин прийняття чинного Митного кодексу України у 2012 р. було адаптація вітчизняного митного законодавства до європейського з врахуванням рекомендацій Всесвітньої митної організації (Конвенції про гармонізацію та спрощення митних процедур, Рамкових стандартів безпеки і полегшення міжнародної торгівлі ВМО). Зокрема, Митним кодексом України було формалізовано у вітчизняному митному законодавстві такі поняття як «уповноважений економічний оператор», «система управління ризиками», а також було введено поняття «документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи» [1].

Відмітимо, в європейському митному законодавстві, а саме ст. 48 Митного кодексу ЄС, який набрав чинності 1 травня 2016 р, впорядковано поняття «контроль після випуску» (англ. post-release control). Цією статтею визначено, що для цілей митного контролю, митні органи можуть перевіряти точність і повноту інформації, що міститься в митній декларації та інших, передбачених законодавством ЄС документах, достовірність і точність підтверджуючих документів, що дозволяє перевіряти рахунки декларанта та інші документи, які стосуються переміщення товарів. Такий контроль може здійснюватися в приміщенні власника товару або представника власника, будь-якої іншої особи, які прямо чи опосередковано беруть участь в зовнішньоекономічних операціях [2].

За таких умов високої актуальності набуває законопроект «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо уповноваженого економічного оператора та спрощень митних формальностей», яким передбачено розширення існуючих форм митного контролю (внесення змін до ст. 336 та введення нової ст. 3371 «Перевірка документів після випуску товарів (пост-митний контроль)») [3]. Цими змінами передбачається можливість застосування посадовими особами органами доходів і зборів нової

форми митного контролю шляхом перевірки документів після випуску товарів (пост-митний контроль) – перевірка документів, відомості про які зазначено у митній декларації, за якою здійснено випуск товарів, або перевірка документів, на підставі яких було здійснено випуск товарів. Пост-митний контроль здійснюється за результатами застосування системи управління ризиками та може бути ініційований під час митного оформлення або протягом 30 календарних днів з дня випуску товарів.

Необхідність запровадження пост-митного контролю передбачена багатьма міжнародними документами ВМО. Зокрема, в Кіотській конвенції вказується на необхідності використання «контролю на основі методів аудиту» (англ. audit-based control) – сукупність заходів, за допомогою яких митна служба переконується у правильності заповнення декларацій на товари та достовірності зазначених у них даних, перевіряючи наявні у причетних до декларування осіб відповідні книги обліку рахунків, документи, облікову документацію та комерційну інформацію [4]. Крім того, Стандартом 6.6 Конвенції наголошується, що система митного контролю повинна містити у собі контроль на основі методів аудиту. Додамо, у 2012 році ВМО розробила Рекомендації з пост-митного аудиту (англ. Guidelines for post-clearance audit), якими визначено, що здійснення аудиту після проходження митного кордону дозволяє скоротити кількість контрольних заходів, здійснюваних на кордоні і під час прибуття товарів, залишивши тільки ті, які дійсно необхідні для визначення випуску товарів. Це може сприяти значному підвищенню доходів до державного бюджету, оскільки виникає можливість більш комплексного і цілісного оцінювання відомостей, необхідних для розрахунку податків і митних платежів [5].

Перелік посилань:

1. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : кодекс [прийн. Верховною Радою України 11.07.2002 № 92-IV] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/92-15/stru#Stru>.
2. REGULATION (EU) No 952/2013 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code [Electronic resource]. – URL : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:269:0001:0101:EN:PDF>.
3. Проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо уповноваженого економічного оператора та спрощень митних нормальностей» [Електронний ресурс] : проект [розроблено КМУ, реєстраційний № 4777 від 03.06.2016]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59320.
4. International convention on the simplification and harmonization of customs procedures (as amended) [Electronic resource] / World Customs Organization. – URL : http://www.wcoomd.org/en/topics/facilitation/instrument-and-tools/conventions/pf_revised_kyoto_conv.aspx
5. Guidelines for post-clearance audit (PCA) [Electronic resource]. – URL : http://www.wcoomd.org/en/topics/enforcement-and-compliance/instruments-and-tools/~/_media/0A6E3DCDE47E41F2A71B757596ABAA97.ashx

КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ

С.С. Палагуца, аспірант

Полтавський університет економіки і торгівлі

Інформаційне забезпечення управління і менеджменту є складним, комплексним феноменом, що вимагає для свого вивчення і розуміння застосування сучасних наукових методів [3].

В інформаційних системах забезпечення управління, в широкому сенсі, можна виділити ряд рівнів ієрархії, що дозволяє сформувати відповідну концептуальну модель. Можна виділити три рівні:

- національна інформаційна інфраструктура;
- галузева інформаційна система управління;
- інформаційні системи суб'єкта (організації) [1].

Ускладнення середовища інформаційного розвитку, як організаційного, так і технічного, вимагає більш повного опису її внутрішнього структурного пристрою. В ній можуть бути виділені такі рівні:

1. Глобальні інформаційні системи управління. Цей рівень включає в себе комерційні і громадські організації обміну даними в глобальному масштабі.
2. Інформаційні системи інфраструктури мезорівня включають в себе два слабо пов'язаних між собою елемента, що об'єднуються в ієрархічну систему.
3. Інформаційні системи управління підприємств. Включають в себе корпоративні інформаційні і комунікаційні системи, їх програмну підтримку, організаційно-методичне забезпечення й інше.
4. Інформаційні системи управління підрозділів. Сучасні організації часто мають досить складну внутрішню структуру, сформовану з використанням формально-бюрократичних і адаптивних підходів.